

national humanitær ret. Det er jævnligt dokumenteret i pressen, det er jævnligt dokumenteret af undersøgelser gennemført af uvildige menneskerettighedsorganisationer både fra USA og fra andre lande.

Den danske regerings reaktioner på overtrædelserne har været en rent ud sagt katastrofe. Den har været præget af undvigende svar: Det kendte man ikke noget til, for man havde ikke set tv-optagelserne af sårede, der brutalt blev skudt af amerikanske soldater. Det har været søforklaringer, det har været blind tillid til USA, der har været regeringens linje hele vejen igennem.

Men det er faktisk sådan, at international ret er under meget hårdt pres fra USA for tiden, så der er brug for meget kontante udmeldinger, og der er brug for en modoffensiv, ellers går det helt galt internationalt set.

Danmark har jo som allieret med USA et helt klart medansvar for USA's forbrydelser. Det har vi både moralsk og politisk, og det har vi, simpelt hen fordi vi deltager sammen med amerikanerne i deres operationer. Vi er passive over for vores allierede. Når vi er det, hvordan skal vi så med troværdighed kunne kritisere andre lande, når de overtræder menneskerettighederne? Derfor er vi nødt til at ændre kurs og holde op med bare at være passive og se til.

Det her gælder jo også, må jeg sige til udenrigsministeren, Danmarks omdømme og vores mulighed for at optræde aktivt på den internationale scene som en nation, der vil bidrage til fred og udvikling, og jeg har faktisk forstået på landets regering og på landets udenrigsminister, at man meget gerne rundtomkring vil være aktiv for fred og udvikling, men det er indlysende, at hvis man bare ser til USA's overtrædelse af menneskerettighederne, overtrædelse af den internationale humanitære ret, når vi er partner med USA, så er vores muligheder for at kunne optræde andre steder i verden naturligvis stærkt begrænsede og svækkede.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Forespørgerne har spurgt om mit syn på USA's forhold til den humanitære folkeret i forbindelse med væbnede konflikter i Irak, Afghanistan og på Guantánamobasen. Jeg vil starte med at slå fast, at regeringen lægger stor vægt på overholdelsen af den humanitære folkeret. Det gennem-

syrrer hele vores internationale engagement, og det kommer bl.a. til udtryk i vores løbende dialog med andre lande, herunder naturligvis også USA.

Lad mig så indledningsvis slå fast, at alle lande, der deltager i traktater, som regulerer staters optræden under væbnede konflikter, herunder spørgsmål om behandling af fanger, naturligvis er bundet af de deri indeholdte bestemmelser. Det gælder selvfølgelig også USA, og USA er ikke i tvivl om den danske regerings holdning.

Regeringen har således i relation til fangerne på Guantánamo gentagne gange understreget over for USA, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel. Statsministeren påpegede under sit besøg i Washington den 28. maj 2004 over for præsident Bush nødvendigheden af en afklaring af de tilbageholdtes situation. Vi har også taget spørgsmålet om behandling af tilbageholdte i Afghanistan op over for USA, og i min tale til den amerikanske udenrigsminister i forbindelse med NATO-mødet den 21. februar i år understregede jeg, at vi kun kan være demokratiske forbilleder for det nye Irak, såfremt vi selv efterlever de demokratiske spilleregler, herunder at vi respekterer menneskerettighederne.

Jeg er som alle andre stærkt påvirket af de billeder af mishandlede fanger, der er gået verden rundt. Det er selvfølgelig primært bekymrende, fordi det drejer sig om grove menneskerettighedskrænkelser, men derudover har disse billeder været med til at tegne et negativt og misvisende billede af det internationale engagement i Irak hos den arabiske befolkning.

Kl. 10.20

Lad mig slå fast med syvtommersøm: Enhver form for mishandling af fanger er uacceptabel.

Når det gælder formodede overtrædelser af de humanitære folkeretlige regler, er det sådan, at det i første række er op til de nationale kontrolsystemer at håndtere sådanne sager. Derfor er spørgsmålet om tillid til kontrolsystemerne i de enkelte lande af stor betydning i denne sammenhæng, og regeringen har tillid til det amerikanske demokratiske system og retssystemet i USA. USA er som Danmark en retsstat med demokratiske kontrolmekanismer og et velfungerende retssystem.

Den konkrete udvikling bekræfter efter min opfattelse, at vi har grundlag for denne tillid. Jeg har således med tilfredshed konstateret, at den amerikanske højesteret i juli 2004 afsagde en dom, der en gang for alle fastslog, at de tilbageholdte på Guantánamobasen ikke er retsløse.